

מבחן 1

שאלה 1

משק מייצר ביעילות כמויות חיוביות מ-2 מוצרים: X ו-Y באמצעות עובדים בלבד. חל שיפור טכנולוגי בייצור מוצר X כך שזקת כל עובד יכול לייצר כמות כפולה ממוצר X בהשוואה למצב המוצא, לפיכך:

1. אם הפרטים במשק מעוניינים להמשיך לייצר את אותה כמות Y שייצרו במצב המוצא, העלות האלטרנטיבית הכוללת לייצור מוצר Y תשאר ללא שינוי.

2. יש יותר מתשובה נכונה אחת

3. אם הפרטים במשק מעוניינים לייצר תמיד את אותה כמות X כפי שייצרו במצב המוצא העלות האלטרנטיבית הכוללת לייצור מוצר X תקטן בהכרח.

4. אם הפרטים במשק מעוניינים לייצר תמיד כמויות שוות מ-X ומ-Y, העלות האלטרנטיבית הכוללת לייצור מוצר Y תגדל בפחות מפי 2.

5. כל התשובות האחרות שגויות

שאלה 2

במשק מגדלים קלמנטינות באמצעות פועלים ושדות. 10 בעלי שדות א' ו-10 בעלי שדות עם ב' (בעלי השדות אינם עובדים בשדות) וכן 25 עובדים. הניחו כי בעלי השדות מתחרים על העובדים וכי העובדים מתחרים על מקום העבודה. להלן נתוני התפוקה של הפועלים בכל שדה (ביחידות תפוקה):

עובדים	סה"כ תפוקה א	סה"כ תפוקה ב
1	140	120
2	250	220
3	320	310

א. שכר העבודה שייקבע במשק יהיה 110 יחידות תפוקה

ב. רווח בעל שדה א שווה ל-30 יחידות תפוקה ורווח בעל שדה ב' שווה ל-10 יחידות תפוקה

ג. במידה והממשלה תקבע שכר מינימום של 120 יחידות תפוקה יהיו במשק 5 עובדים מובטלים

1. כל הטענות, א, ב ו-ג נכונות

2. רק טענות א ו-ב נכונות

3. רק טענה א נכונה

4. כל התשובות האחרות שגויות

5. רק טענה ג' נכונה

שאלה 3

בענף ספקי האינטרנט פועלות 2 קבוצות של יצרנים. הניחו שכל העקומות "רגילות". כעת חל שיפור טכנולוגי בתהליכי העבודה של יצרני הצפון בלבד, מכאן בשיווי משקל החדש:

1. אם גמישות הביקוש קטנה מאחד, פדיון יצרני הצפון בהכרח יקטן
2. אם גמישות הביקוש גדולה מאחד, פדיון הענף יגדל, אך לא ניתן לדעת מה יקרה לפדיון יצרני הצפון
3. אם גמישות הביקוש שווה לאחד, פדיון יצרני הצפון יישאר ללא שינוי
4. אם גמישות הביקוש קטנה מאחד ייתכן שפדיון יצרני הצפון יישאר ללא שינוי
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה 4

ענף חברות התעופה פועל בתנאי תחרות משוכללת, עקומת הביקוש וההיצע למוצר "רגילות". כרטיסי טיסה הם מוצר נורמלי. חלה עלייה בהכנסות הצרכנים כך שכעת הצרכנים מוכנים לקנות בכל מחיר ומחיר 100 יחידות יותר מהמוצר ובמקביל חלה ירידה בעלויות הייצור המשתנות כך שהיצרנים מוכנים לייצר 50 יחידות יותר בכל מחיר ומחיר. מכאן שבשיווי משקל החדש:

1. כמות שווי המשקל תגדל בדיוק ב- 100 יחידות ומחיר המוצר יישאר ללא שינוי
2. כל התשובות האחרות אינן נכונות
3. כמות שווי משקל תגדל ביותר מ- 50 יחידות ובפחות מ- 100 יחידות
4. לא ניתן לדעת מה יקרה למחיר שווי המשקל
5. ייתכן שכמות שווי המשקל תגדל ב- 100 יחידות

שאלה 5

דירות בתל אביב נקנות ע"י תושבים וותיקים ותושבי חוץ. ידוע כי היצע הדירות קשיח לחלוטין וכי תושבים וותיקים מעוניינים תמיד להוציא סכום קבוע על רכישת דירות בתי"א. לאחרונה, בשל הקלות חדשות במס רווחי הון, חלה עלייה בביקוש תושבי חוץ לדירות. כתוצאה מכך בשווי משקל החדש:

א. מחיר הדירות יעלה, הוצאות תושבי החוץ על רכישת דירות יעלו, והכמות הנרכשת של התושבים הוותיקים תישאר ללא שינוי

ב. מחיר הדירות יעלה, כמות הדירות תגדל ורווחי היצרנים יעלו

ג. מחיר הדירות יעלה והכמות שירכשו תושבי החוץ תגדל בדיוק בגודל הירידה בכמות שירכשו התושבים הוותיקים

1. רק טענות ג ו- א נכונות

2. כל התשובות האחרות אינן נכונות

3. רק טענה א נכונה

4. רק טענה ג נכונה

5. רק טענה ב נכונה

שאלה 6

בענף המשקאות המוגזים קיים ייצור מקומי וייבוא. עקב עלייה בביקוש המקומי למשקאות מוגזים חלה עליה של 200 יחידות בייבוא. הממשלה מעוניינת להחזיר את היקף הייבוא למצב המוצא ומתלבטת בין שתי אפשרויות: (I) הטלת מכס או (II) סבסוד כל יחידה מיוצרת (סובסידיה "רגילה" ליצרן). גובה המכס/סובסידיה יקבע במטרה להחזיר את היקף היבוא לקדמותו. להלן 3 טענות:

א. במידה והממשלה תעניק סובסידיות לכל יחידה מיוצרת, הייצור המקומי יגדל בדיוק ב- 200 יחידות

ב. הצרכנים בהכרח יעדיפו סובסידיה על כל יחידה מיוצרת על פני מכס על כל יחידה מייבוא, אולם היצרנים יהיו אדישים בין שתי החלופות

ג. במידה והממשלה תטיל מכס על כל יחידה מייבוא, הייצור המקומי יגדל בפחות מ- 200 יחידות

1. רק טענה א נכונה

2. רק טענות ג ו- א נכונות

3. כל הטענות א, ב ו- ג נכונות

4. רק טענה ב נכונה

5. כל התשובות האחרות אינן נכונות

שאלה 7

ענף מוצר Z פועל בתנאי תחרות משוכללת, עקומות הביקוש וההיצע "רגילות". ידוע שהצרכנים בענף מעוניינים תמיד להוציא סכום קבוע של 1000 ₪ על רכישת המוצר, כמו כן ידוע כי במחיר הקיים רכשו הצרכנים 100 יחידות. כעת נפתח הענף לייבוא. ידוע כי הצרכנים הכפילו את הכמות שהם קונים ואילו היצרנים צמצמו את הכמות המיוצרת למחצית בהשוואה למצב מוצא, מכאן:

- א. במידה והממשלה תעניק סובסידיות בגובה 5 ₪ לכל יחידה מיוצרת יהיה יבוא של 100 יחידות
- ב. במידה והממשלה תטיל מכס בגובה של 3 ₪ לכל יחידה מיובאת הכנסותיה יהיו נמוכות בהכרח מ- 225 ₪
- ג. היבוא למשק יהיה שווה ל- 150 יחידות

1. כל הטענות א, ב ו- ג נכונות

2. רק טענות א ו- ב נכונות

3. כל התשובות האחרות אינן נכונות

4. רק טענות א ו- ג נכונות

5. רק טענה א נכונה

שאלה 8

לרשות יצרן הפועל בתחרות משוכללת 5 מכונות מסוג א' ו- 5 מכונות מסוג ב', וכן 15 עובדים. מחיר המוצר הינו 1 ש"ח ליחידה. השכר במשק נקבע עפ"י ערך התפוקה השולית של העובדים.

להלן נתונים על הקשר בין מספר העובדים לתפוקה:

עובדים	סה"כ תפוקה במכונה א	סה"כ תפוקה במכונה ב
1	60	100
2	70	120
3	75	120

מכאן:

1. כדאי ליצרן לוותר על מכונה מסוג ב תמורת קבלת מכונה מסוג א.
2. כדאי ליצרן לקבל מכונה נוספת מסוג ב תמורת תשלום של 79 ₪.
3. כל התשובות האחרות אינן נכונות
4. כדאי ליצרן לקבל 5 עובדים נוספים תמורת תשלום של 55 ₪.
5. התפוקה השולית של 15 עובדים שווה ל- 900 יחידות

שאלה 9

להלן 3 טענות בנוגע לחלוקת נטל המס העקיף (מס קניה) בין הצרכן והיצרן:

- א. ככל שגמישות הביקוש גדולה יותר ייפול נטל גדול יותר על הצרכן
- ב. ככל שגמישות הביקוש נמוכה יותר ייפול נטל גדול יותר על הצרכן
- ג. אם עקומת ההיצע קשיחה לחלוטין, הטלת מס לא תשנה את רווחי היצרנים

1. רק טענות א ו- ג נכונות
2. רק טענות א ו- ב נכונות
3. כל התשובות האחרות אינן נכונות
4. טענות א, ב, ו-ג נכונות
5. רק טענה ב' נכונה

שאלה 10

יצרן בתחרות משוכללת מייצר מגבות באמצעות עובדים בלבד, אשר תפוקתם השולית פוחתת החל מייצור היחידה הראשונה. ידוע כי היצרן השווה את העלות המשתנה הממוצעת למחיר הקיים בשוק $[P=AVC(X)]$ והוא מייצר תפוקה של X מגבות, שבה העלות השולית גבוהה מהעלות הממוצעת $[MC(X)>AVC(X)]$, מכאן:

1. היצרן מייצר תפוקה אופטימאלית
2. על פי מבנה פונקציית הייצור ניתן לקבוע כי היצרן לא ייצר בכל מחיר
3. הרווח התפעולי של היצרן (עודף היצרן) הוא אפס
4. על מנת למקסם רווחיו עליו להגדיל את הכמות המיוצרת
5. ייתכן שהיצרן מפסיד ועליו לסגור את העסק

שאלה 11

ידוע כי בעקבות ירידה במחיר החלב (כאשר כל המשתנים האחרים נשארו קבועים) לא השתנתה ההוצאה הכספית של מר ישראלי על חלב ועוגיות, ניתן להסיק כי:

1. עקומת הביקוש של מר ישראלי לחלב קשיחה לחלוטין
2. כל התשובות האחרות אינן נכונות
3. עוגיות הן מוצר משלים לחלב
4. חלב הוא מוצר נייטרלי
5. לעקומת הביקוש של מר ישראלי לחלב גמישות יחידתית

שאלה 12

מתוארות עלויות הייצור החודשיות (הנתונים לזוג נעליים):

כמות	1	2	3	4
עלות שולית	350	150	250	400

זוג נעליים נמכר בשוק ב 300 ₪. היצרן מעוניין למצוא נכס אותו יוכל לשכור ולהקים בו את המפעל. חוזה השכירות לנכס הינו לשנה ואינו ניתן לביטול. בתנאים אלו ניתן להסיק כי:

1. פתיחת המפעל אינה משתלמת שכן היצרן מפסיד כבר מייצור היחידה הראשונה
2. השכירות המקסימלית אותה יהיה מוכן היצרן לשלם היא 150
3. השכירות המקסימלית אותה יהיה מוכן היצרן לשלם היא 1150
4. לא ניתן לקבוע על סמך הנתונים הקיימים
5. השכירות המקסימלית אותה יהיה מוכן היצרן לשלם היא 250

שאלה 13

בעולם שני משקים א' ו- ב' אשר בכל אחד מהם מייצרים שני מוצרים, X ו- Y , באמצעות פועלים בלבד. בכל משק מועסקים כ-100 פועלים.

עובד במשק א יכול לייצר 3 יחידות X או 6 יחידות Y בשנה.

עובד במשק ב יכול לייצר 6 יחידות X או 3 יחידות Y בשנה.

הניחו כי במשק ב' מעוניינים לצרוך 300 יחידות X וכמה שיותר יחידות Y בשנה. נטענו 3 טענות:

א. אם ידוע כי המשקים החליטו לסחור ביניהם, וכי לאחר פתיחת המסחר משק א' צורך 300 יחידות X ו-300 יחידות Y , ניתן להסיק שמחיר הסחר שנקבע הוא 1 יחידת X תמורת 1 יחידת Y .

ב. אם המשקים יתאחדו הם יוכלו לייצר שילוב של 900 יחידות X ו- 900 יחידות Y .

ג. שני המשקים יקיימו סחר רק במידה והעלות האלט' השולית לייצור אחד המוצרים שונה אצל כל אחד מהמשקים.

1. רק טענה א' נכונה

2. רק טענה ג' נכונה

3. כל הטענות, א', ב' ו- ג' נכונות

4. רק טענות א' ו- ג' נכונות

5. כל התשובות האחרות שגויות

שאלה 14

סמנו את הטענה הנכונה:

1. אם לגורם ייצור א' יש יתרון מוחלט בשני המוצרים על פני גורם ייצור ב', לא ניתן לדעת אם יש לו יתרון יחסי בלפחות אחד משני המוצרים

2. כל התשובות האחרות שגויות

3. אם לגורם ייצור א' יש יתרון מוחלט בשני המוצרים על פני שני גורם ייצור ב', אז לגורם ייצור ב' יש יתרון יחסי בלפחות אחד מהמוצרים

4. אם לגורם ייצור א' יש יתרון מוחלט בשני המוצרים על פני גורם ייצור ב', אז יש לו גם יתרון יחסי בשני המוצרים

5. אם לגורם ייצור א' יש יתרון מוחלט בשני המוצרים על פני שני גורם ייצור ב', אז יש לו יתרון יחסי בלפחות אחד מהמוצרים

שאלה 15

בשנת 2010 חלה ירידה במחירי חומרי הגלם בייצור גבינה ולכן מחיר הגבינה ירד ב- 20% והכמות המבוקשת של הצרכנים עלתה ב- 25%. בשנת 2011 מחיר הגבינה עלה חזרה לרמתו ב- 2010 אך הכמות המבוקשת קטנה ב- 5% ביחס ל- 2010, טרם השינוי במחירי חומרי הגלם. איזו מבין האפשרויות הבאות יכולה להסביר את התמורות שחלו:

1. מחיר מוצר משלים ירד ושכר העבודה של הפועלים בייצור גבינה עלה
2. מחיר מוצר משלים ירד ושכר העבודה של הפועלים בייצור גבינה ירד
3. חלה ירידה בביקוש למוצר ושכר העבודה של הפועלים בייצור גבינה עלה
4. שכר העבודה של העובדים בייצור גבינה ירד ומחיר מוצר תחליפי ירד
5. כל התשובות האחרות שגויות

שאלה 16

מחיר הצמיגים בשיווי משקל הינו 500 שקלים לצמיג. הממשלה מעוניינת להבטיח ליצרנים מחיר של 600 ש"ח והיא שוקלת שלוש שיטות: סובסידיה לכל צמיג מיוצר, מכסות ייצור או קניית עודפי ייצור. סמנו את הטענה הנכונה:

1. הצרכנים מעדיפים את קניית העודפים על פני השיטות האחרות.
2. היצרנים מעדיפים את הסובסידיה על פני קניית העודפים.
3. אם גמישות הביקוש לצמיגים קטנה מיחידתית, הממשלה תעדיף את קניית העודפים על פני הסובסידיה (בהנחה שהעדפת הממשלה היא לחסוך בהוצאות).
4. הצרכנים אדישים בין קניית העודפים למכסות הייצור.
5. יש יותר מתשובה נכונה אחת.

שאלה 17

ליצרן פועל בענף X התחרותי. במחיר השורר בענף בחר היצרן לייצר 200 יחידות ממוצר X. כעת גילה היצרן שיטה המוזילה את ההוצאה השולית לייצור כל יחידה, אך מייקרת את ההוצאה הקבועה של המפעל. בסך הכל ההוצאה הכוללת בשיטה החדשה זהה להוצאה הכוללת הנוכחית. ניתן להסיק ש:

1. כדאי ליצרן לאמץ את השיטה החדשה.
2. כדאי ליצרן להמשיך להשתמש בשיטה הקיימת
3. כל הטענות האחרות שגויות.
4. לא ניתן לדעת באילו מהשיטות כדאי ליצרן לבחור ללא נתונים נוספים.
5. היצרן אדיש בין שתי השיטות.

שאלה 18

בענף המאפיות קיימת תחרות משוכללת. היצע הלחמים המצרפי הוא $P = 20 + X$ והביקוש המצרפי הוא $P = 200 - 3X$. משפחת פשע החליטה לדרוש מהמאפיות שישלמו לה דמי חסות (פרוטקשן) בסכום כולל של 1000 ש"ח. כתוצאה מההסדר החדש, רווחי המאפיות לאחר ניכוי כל העלויות יהיו:

1. 1000 ש"ח
2. 10 ש"ח
3. 1012.5 ש"ח
4. 12.5 ש"ח
5. 0 ש"ח

שאלה 19

בענף תחרותי פועלות שתי פירמות, פירמה א' ופירמה ב', בעלות פונקציות ייצור זהות לחלוטין. בנוסף ידוע כי שתי הפירמות משתמשות בכמות זהה של גורם ייצור קבוע, וכן באותו סוג גורם ייצור משתנה, שפוקתו השולית פוחתת תמיד. פירמה א' מעסיקה שלושה עובדים יותר מאשר פירמה ב'. כלכלן טען 3 טענות:

- א. פירמה א' מרוויחה יותר מאשר פירמה ב'.
- ב. ישנה פירמה אחת לפחות שאינה ממקסמת את רווחיה.
- ג. אם פועל אחד יעבור מפירמה א' לפירמה ב' התפוקה המצרפית של שתי הפירמות יחדיו תגדל.

ניתן לומר כי -

1. טענות א' ו-ב' נכונות בעוד ג' שגויה.
2. רק טענה ג' נכונה.
3. רק טענות ב' ו-ג' נכונות.
4. כל הטענות נכונות
5. כל הטענות שגויות

שאלה 20

בחברת הכלכלנים בע"מ התקבלו הנתונים הבאים: כאשר התפוקה ($TP=10$) העלות המשתנה הממוצעת $(AVC)=10$ והעלות הקבועה $(FC=20)$. כאשר התפוקה ($TP=11$), ההוצאה הכוללת $(TC=130)$. מכאן:

1. העלות השולית (MC) בייצור 11 יחידות
2. העלות המשתנה הממוצעת (AVC) בייצור 11 יחידות היא 13
3. העלות השולית (MC) בייצור 11 יחידות היא 10
4. העלות הכוללת הממוצעת (ATC) בייצור 11 יחידות היא 10
5. כל התשובות האחרות אינן נכונות